

Sygn. akt XII C 1383 / 18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia SO Krzysztof Rudnicki**

Protokolant: **Piotr Józwik**

po rozpoznaniu w dniu 11.12.2020 r.

we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa **E. Ś. i B. Ś. (1)**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę, ewentualnie ustalenie, ewentualnie zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powodów **102.578,58 zł** (sto dwa tysiące pięćset siedemdziesiąt osiem złotych, pięćdziesiąt osiem groszy) oraz **39.977,57 CHF** (trzydzieści dziewięć tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt siedem franków szwajcarskich, pięćdziesiąt siedem centymów) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od obu wskazanych kwot od dnia 01.06.2018 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powodów **11.817 zł** kosztów procesu.

XII C 1383 / 18

UZASADNIENIE

Powodowie E. Ś. i B. Ś. (1) wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. 102.578,58 zł oraz 39.977,57 CHF wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, z uwagi na nieważność umowy kredytu, ewentualnie ustalenie nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z nieważnej umowy o kredyt mieszkaniowy (...) nr (...) zawartej dnia 25.04.2008 r., ewentualne zasądzenie od pozwanego 92.462,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz ustalenie, że klauzule waloryzacyjne zawarte w § 2 ust. 4 oraz § 5 ust. 5 postanowień ogólnych umowy są bezskuteczne, a umowę należy wykonać z ich pominięciem, wreszcie wnieśli o zasądzenie kosztów procesu.

Powodowie podali, że w dniu 25.04.2008 r. zawarli z (...) S.A. w G., którego następcą jest pozwany Bank, umowę o kredyt mieszkaniowy (...) nr (...). Umowa ta dotknięta jest wadami prawnymi powodującymi jej nieważność. Niezależnie od powyższego klauzule waloryzacyjne zastosowane w umowie stanowią niedozwolone postanowienia umowne w myśl art. 385⁽¹⁾ § 1 kc.

W pierwszej kolejności powodowie zażądali zasądzenia na ich rzecz wszystkich kwot, które dotychczas świadczyli na rzecz pozwanego w ramach umowy kredytu, z uwagi na nieważność tej umowy.

Szczegółowe uzasadnienie stanowiska powodów znajduje się na k. 4-15 akt sprawy.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie solidarnie od powodów kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany podniósł, iż zgodnie z zapisami zawartej przez strony umowy kredytu Bank udzielił powodom kredytu mieszkaniowego w walucie CHF. Zawarcie umowy poprzedzone zostało złożeniem wniosku, zgodnie z którym powodowie wnioskowali o udzielenie kredytu, wskazując jako walutę kredytu CHF. Powodowie dokonali wyboru oferty mając pełną świadomość ryzyka związanego z kredytami zaciągniętymi w walucie wymiennej. Wybierając kredyt denominowany w CHF powodowie złożyli oświadczenie o świadomości ryzyka kredytowego we wniosku kredytowym oraz we wniosku o zmianę waluty spłaty kredytu. Powodowie zaakceptowali także przeliczenia według kursów z tabeli Banku.

Szczegółowe uzasadnienie stanowiska pozwanego znajduje się na k. 87-106 akt sprawy.

W dniu 11.10.2018 r. na skutek wniosku powodów Prezes UOKiK przedstawił Sądowi istotny pogląd w sprawie XII C 1383/18 (k. 215-223).

W piśmie procesowym z dnia 02.01.2020 r. (k. 247-259) powodowie zmienili żądanie pozwu w ten sposób, że wnieśli o zasądzenie od pozwanego 102.578,58 zł oraz 39.977,57 CHF wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, z uwagi na nieważność umowy kredytu; ewentualnie ustalenie nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z nieważnej umowy nr (...) zawartej dnia 25.04.2008 r., ewentualnie zasądzenie od pozwanego 92.462,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, ustalenie, że postanowienia § 1 ust. 2 i 3, § 3 ust. 4 pkt 2 zd. ostatnie, § 11 ust. 2, 3 i 4, § 13 ust. 7 Części Ogólnej Umowy nr (...) z dnia 25.04.2008 r. oraz postanowienia § 1 ust. 1 i 2, § 2 ust. 1 i 2, § 3 ust. 1-5, § 4 porozumienia do umowy kredytu, zawartego dnia 15.02.2012 r. stanowią niedozwolone postanowienia umowne i nie wiążą powodów od chwili zawarcia umowy, a nadto zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

Powodowie E. Ś. i B. Ś. (1) poszukiwali kredytu na sfinansowanie zakupu lokalu mieszkalnego od dewelopera. Zgłosili się do pośrednika kredytowego – (...)S.A.

W dniu 04.04.2008 r. E. Ś. i B. Ś. (1) złożyli na formularzu (...) S.A. w G.. – za pośrednictwem (...) S.A. – wniosek o kredyt mieszkaniowy (...).

We wniosku powodowie wskazali:

- wnioskowana kwota kredytu – 460.960 zł,

- waluta kredytu – CHF,

- okres kredytowania – 480 m-cy,

- okres karencji w spłacie kapitału – 6 m-cy,

- system spłat – raty równe,

- dzień spłaty rat – 15,

- okres kredytowania – 204 m-ce,

- cel kredytowania:

- nr 1A – zakup lokalu na rynku pierwotnym – 437.960 zł,

- nr 14A – refinansowanie poniesionych kosztów – 23.000 zł.

Wniosek kredytowy powodów przyjął doradca Ł. R..

We wniosku powodowie oświadczyli, że zostali poinformowani o ryzyku wynikającym ze stosowania przy spłacie kredytu zmiennej stopy procentowej i to ryzyko akceptują. Kredytobiorcy oświadczyli, że są świadomi tego, że ewentualny wzrost stopy procentowej spowoduje wzrost raty kapitałowo – odsetkowej kredytu. Ponadto oświadczyli, że zostali poinformowani o ponoszeniu ryzyka wynikającego ze zmiany kursu waluty oraz zmiany wysokości spreadu walutowego oraz przyjęli do wiadomości i zaakceptowali to ryzyko.

Przy składaniu wniosku nie były sporządzane symulacje wzrostu kursu CHF. Powodowie zdawali sobie sprawę z tego, że każda waluta czasami drożeje i tanieje. Nie były omawiane zasady ustalania kursów walutowych w (...) S.A.

Powodowie otrzymali propozycję kredytu denominowanego do CHF jako kredytu z niższym oprocentowaniem i niższą ratą. Doradca wskazywał na brak zdolności kredytowej powodów dla kredytu w PLN i posiadaniu jej dla kredytu w CHF.

/ dowód: wniosek o kredyt z dnia 04.04.2008 r. – k. 107-109; formularze danych osobowych

powodów z dnia 04.04.2008 r. – k. 186-191; zeznania powoda B. Ś. (1)

– e-protokół z dnia 27.11.2020 r. 00:02:32-00:18:58 k. 378-379 i 381 /

Następnie powodowie zgłosili się do Oddziału (...) S.A. w celu podpisania umowy. Zapoznali się z umową, która wówczas nie budziła ich wątpliwości. Również wtedy nie było mowy o zasadach ustalania kursów walutowych w (...) S.A.

/ dowód: zeznania powoda B. Ś. (1) – e-protokół z dnia 27.11.2020 r. 00:02:32-

00:18:58 k. 378-379 i 381 /

W dniu 25.04.2008 r. (...) S.A. w G. jako kredytodawca oraz E. Ś. i B. Ś. (1) jako kredytobiorcy zawarli umowę nr (...) o kredyt mieszkaniowy (...) (kredyt hipoteczny przeznaczony na zakup na rynku pierwotnym nieruchomości od dewelopera).

Umowa składała się z dwóch części: Części Szczególnej Umowy oraz Części Ogólnej umowy (stanowiącej przyjęty w banku wzorzec umowny).

Bank udzielił powodom kredytu hipotecznego określonego jako kredyt denominowany udzielony w złotych w kwocie stanowiącej równowartość 222.610,71 CHF z przeznaczeniem na (§ 1 ust. 1 i 2 (...)):

- finansowanie przedpłat na poczet nabycia od firmy deweloperskiej (...) sp. z o.o. z w M. nieruchomości zlokalizowanej we W. przy ul. (...) lokal nr (...),

- refinansowanie nakładów i kosztów poniesionych przez kredytobiorców na finansowanie przedpłat na poczet nabycia od firmy deweloperskiej (...) sp. z o.o. w M. nieruchomości zlokalizowanej we W. przy ul. (...) lokal nr (...).

Kredyt został udzielony na okres od 25.04.2008 r. do 15.04.2048 r. (§ 1 ust. 4 (...)).

Cena zakupu nieruchomości wynosiła 222.610,71 CHF (§ 1 ust. 5 (...)).

Całkowity wkład własny kredytobiorcy wynosił 200.993,06 CHF (§ 1 ust. 6 (...)).

Kwota kredytu do wypłaty wynosiła 222.610,71 CHF, w tym (§ 1 ust. 7 (...)):

- na rachunek inwestora – 211.503,36 CHF,
- na rachunek kredytobiorcy – 11.107,35 CHF.

Oprocentowanie kredytu było zmienne co 3 miesiące i stanowiło sumę stopy bazowej oraz marży Banku, przy czym na dzień zawarcia umowy oprocentowanie kredytu wynosiło 5,14 % w stosunku rocznym przy marży Banku 2,30 % (§ 1 ust. 8 i 9 (...)).

Prowizja Banku za udzielenie kredytu miała zostać pobrana w złotych w kwocie stanowiącej równowartość 3.339,16 CHF, co wg kursu sprzedaży z dnia podpisania umowy wynosiło szacunkowo 7.182,53 zł (§ 2 ust. 1).

Splata kredytu miała nastąpić w 474 równych miesięcznych ratach do 15 dnia każdego miesiąca, zgodnie z harmonogramem spłat, poprzez potrącenie środków z rachunku osobistego powoda (§ 5 ust. 1 i 4-7 (...)).

Zabezpieczenie kredytu (docelowe) stanowiły (§ 3 ust. 2 i 3-7 (...)):

- 1) hipoteka kaucyjna na nieruchomości położonej we W. przy ul. (...) lokal (...) do kwoty 691.440 zł,
- 2) cesja na rzecz banku praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych, potwierdzona przez ubezpieczyciela,
- 3) ubezpieczenie kredytu od ryzyk związanych z niskim wkładem własnym w (...) S.A.,
- 4) inne zabezpieczenia docelowe: pełnomocnictwo do rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego kredytobiorcy prowadzonego w banku.

Zabezpieczenie kredytu przejściowe na okres do 24.04.2010 r. stanowiły (§ 3 ust. 8-10 i 12 (...)):

- 1) ubezpieczenie kredytu na okres przejściowy w (...) S.A.,
- 2) cesja wierzytelności na zabezpieczenie.

Wypłata pierwszej transzy kredytu była uzależniona od udokumentowania ustanowienia prawnych zabezpieczeń spłaty kredytu, tj. przedłożenia w banku: ustanowienia pełnomocnictwa, o którym mowa w § 3 ust. 6, oświadczenia na formularzu (...) S.A. (§ 4 ust. 1 i 5 (...)).

Część ogólna umowy przewidywała, że:

- § 1 ust. 2 – w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej kwota kredytu w złotych zostanie określona poprzez przeliczenie na złote kwoty wyrażonej w walucie, w której kredyt był denominowany, według kursu kupna tej waluty, zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w Banku w dniu uruchomienia środków, w momencie dokonywania przeliczeń kursowych;

- § 1 ust. 3 – w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej:

1/ zmiana kursu waluty wpływa na wypłacane w złotych przez Bank kwoty transz kredytu oraz na spłacane w złotych przez Kredytobiorcę kwoty rat kapitałowo-odsetkowych,

2/ ryzyko związane ze zmianą kursu waluty ponosi Kredytobiorca, z uwzględnieniem § 11 ust. 2-4 oraz § 18 ust. 6.

- § 2 ust. 2 pkt 3 – stopa bazowa w przypadku kredytów denominowanych w CHF odpowiada obowiązującej w ostatnim dniu roboczym przed dniem uruchomienia środków stawce LIBOR 3M;

- § 2 ust. 4 – zmiana stopy bazowej na stopę obowiązującą w ostatnim dniu roboczym przed dniem zmiany, następuje ostatniego dnia każdego 3-miesięcznego okresu obrachunkowego aż do dnia całkowitej spłaty kredytu, przy czym pierwsza zmiana następuje po 3 miesiącach, licząc od dnia uruchomienia kredytu;

- § 7 ust. 5 – w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej prowizje pobierane są w złotych, w równowartości kwot wyrażonych w walucie obcej;

- § 7 ust. 6 – do przeliczenia kwoty prowizji z waluty obcej na złote stosuje się kurs sprzedaży danej waluty według tabeli kursów obowiązującej w Banku w dniu zapłaty prowizji, w momencie dokonywania przeliczeń kursowych;

- § 11 ust. 2 – w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej wypłata środków następuje w złotych, w kwocie stanowiącej równowartość wypłacanej kwoty wyrażonej w walucie obcej;

- § 11 ust. 3 – do przeliczeń kwot walut uruchamianego kredytu stosuje się kurs kupna waluty obcej według Tabeli kursów obowiązującej w Banku w dniu wypłaty środków, w momencie dokonywania przeliczeń kursowych;

- § 11 ust. 4 – w przypadku kredytów denominowanych, gdy przyznana kwota kredytu na różnic kursowych okaże się na dzień uruchomienia ostatniej transzy kredytu kwotą:

1/ przewyższającą kwotę wymaganą do realizacji celu określonego w § 1 ust. 2 (...), Bank uruchomi środki w wysokości stanowiącej równowartość w walucie kredytu kwoty niezbędnej do realizacji tego celu oraz dokona pomniejszenia salda zadłużenia poprzez spłatę kwoty niewykorzystanej,

2/ niewystarczającą do realizacji celu określonego w § 1 ust. 2 (...), kredytobiorca zobowiązany jest do zbilansowania inwestycji poprzez uzupełnienie środków własnych przed wypłaceniem środków przez bank.

- § 13 ust. 1 – spłata kredytu powinna nastąpić w terminach i kwotach określonych w doręczanym Kredytobiorcy harmonogramie spłat, stanowiącym integralną część umowy;

- § 13 ust. 7 – w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej:

1/ harmonogram spłat kredytu wyrażony jest w walucie, w której kredyt jest denominowany,

2/ spłata następuje w złotych, w równowartości kwot wyrażonych w walucie obcej,

3/ do przeliczeń wysokości rat kapitałowo-odsetkowych spłacanego kredytu stosowany jest kurs sprzedaży danej waluty według Tabeli kursów obowiązującej w banku w dniu spłaty, w momencie dokonywania przeliczeń kursowych.

/ dowód: umowa nr (...) o kredyt mieszkaniowy (...) z

dnia 25.04.2008 r. – k. 19-34; Ogólne warunki udzielania przez (...) S.A.

kredytu mieszkaniowego (...) – k. 176-185 /

W dniu zawarcia umowy nr (...) powodowie złożyli oświadczenie o poddaniu się egzekucji i wyrazili zgodę na wystawienie przez bank bankowego egzekucyjnego do kwoty zadłużenia wyrażonej w złotych, stanowiącej równowartość 556.526,78 CHF, nie wyższą jednak niż 1.197.089,10 zł, przy czym do przeliczenia kwoty CHF na złote miał zostać zastosowany kurs sprzedaży danej waluty według Tabeli kursów z dnia wystawienia tytułu egzekucyjnego.

/ dowód: oświadczenie o poddaniu się egzekucji – k. 120; informacja dla klienta o skutkach prawnych

złożenia oświadczenia o poddaniu się egzekucji – k. 121 /

W dniu 28.04.2008 r. powodowie złożyli wniosek o wypłatę kredytu udzielonego na podstawie umowy nr (...) z dnia 25.04.2008 r.

We wniosku wskazali, że wnoszą o wypłacenie w dniu 30.04.2008 r. I transzy kredytu w kwocie 437.960 zł na rachunek (...) sp. z o.o. tytułem zakupu nieruchomości oraz pobranie z rachunku wypłacanego kredytu prowizji za udzielenie kredytu w złotych w kwocie stanowiącej równowartość 3.339,16 CHF.

Wypłata I transzy kredytu nastąpiła w dniu 30.04.2008 r. – w kwocie 445.235,70 zł, przeliczonej na 213.123,21 CHF wg kursu 2,0891 zł, z czego Bank pobrał prowizję w kwocie 7.275,70 zł.

Wypłata II transzy kredytu nastąpiła w dniu 06.06.2008 r. – w kwocie 15.724,30 zł, przeliczonej na 7.692,53 CHF wg kursu 2,0441 zł.

/ dowód: zaświadczenie z dnia 12.03.2018 r. – k. 37-44; wniosek o wypłatę transzy kredytu

mieszkaniowego z dnia 28.04.2008 r. – k. 116 /

W dniu 13.02.2012 r. powodowie złożyli wniosek o zmianę waluty spłaty kredytu hipotecznego na CHF.

We wniosku powodowie oświadczyli, że zostali poinformowani o ryzyku wynikającym ze stosowania przy spłacie kredytu zmiennej stopy procentowej i to ryzyko akceptują, a także że są świadomi tego, że ewentualny wzrost stopy procentowej spowoduje wzrost raty kapitałowo-odsetkowej kredytu. Ponadto oświadczyli, że zostali poinformowani o ponoszeniu ryzyka wynikającego ze zmiany kursu waluty i zmiany wysokości spreadu walutowego oraz przyjęli do wiadomości i zaakceptowali to ryzyko, a nadto, przyjęli do wiadomości, że zmiany kursów walut oraz zmiany wysokości spreadu walutowego w trakcie okresu kredytowania mają wpływ na wysokość ich zobowiązania z tytułu zaciągniętego kredytu.

/ dowód: wniosek z dnia 13.02.2012 r. – k. 110-111 /

W dniu 15.02.2012 r. strony umowy kredytu nr (...) z dnia 25.04.2008 r. zawarły porozumienie, na mocy którego do treści umowy wprowadzono następujące zapisy:

- § 1 ust. 1 – w odniesieniu do kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty innej niż waluta polska kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo-odsetkowych bezpośrednio w tej walucie; dokonywać w walucie spłaty całości lub części kredytu, przed terminem określonym w umowie; wykonanie ww. uprawnień nie będzie wiązało się z żadnymi dodatkowymi kosztami;

- § 1 ust. 2 – kredytobiorca w związku z wykonywaniem uprawnień, o których mowa w ust. 1, nie będzie zobowiązany do wykonania żadnych dodatkowych zobowiązań względem Banku, polegających w szczególności na zobowiązaniu do nabycia waluty przeznaczonej na spłatę rat kredytu, jego części lub całości od określonego podmiotu;

- § 2 ust. 1 – w celu dokonywania spłat bezpośrednio w walucie kredytu Bank otwiera i prowadzi R. (...) nr (...);

- § 2 ust. 2 – R. (...) jest prowadzony wyłącznie w celu dokonywania spłat kredytu i odsetek;

- § 3 ust. 1 – w odniesieniu do kredytu indeksowanego do waluty innej niż waluta polska zobowiązanie kredytobiorcy do spłaty wyrażone będzie w walucie obcej, do jakiej kredyt jest indeksowany, a ostateczna wysokość tego zobowiązania, określona zostanie po wypłacie całej kwoty kredytu oraz po przeliczeniach na walutę po bezgotówkowym kursie kupna danej waluty, zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w banku w dniach i momentach poszczególnych uruchomień środków, zgodnie z zasadami określonymi w ust. 3;

- § 3 ust. 2 – w odniesieniu do kredytów denominowanych w walucie obcej kwota kredytu wypłacana w złotych zostanie określona poprzez przeliczenie na złote kwoty wyrażonej w walucie, w której kredyt jest denominowany, według bezgotówkowego kursu kupna tej waluty, zgodnie z Tabelą kursów, obowiązującą w Banku w dniu uruchomienia środków w momencie dokonywania przeliczeń kursowych;

- § 3 ust. 3 – kurs wymiany walut na podstawie, którego wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych jest kursem tabelowym wyliczanym według następujących zasad:

- kursy kupna i sprzedaży walut ustalane są procentowo w odniesieniu do kursów poszczególnych walut na rynku międzybankowym w momencie tworzenia tabeli, w granicach dopuszczalnych wartości odchyłeń procentowych zaakceptowanych przez Bank,

- tabela kursów jest zestawieniem kursów średnich, kursów kupna i sprzedaży Banku dla walut obcych oraz kursów średnich NBP, przygotowanym w każdy dzień roboczy,

- pierwsza tabela kursów ustalana jest na początek każdego dnia roboczego, a ostatnia tabela wprowadzana w godzinach popołudniowych,

- ostatnia tabela popołudniowa obowiązuje do wprowadzenia pierwszej tabeli następnego dnia roboczego,

- w przypadku znacznych zmian kursów w ciągu dnia dopuszcza się kolejne zmiany tabeli kursów, przed wprowadzeniem ostatniej tabeli popołudniowej,

- tabela zawiera oddzielne kursy dla operacji bezgotówkowych i gotówkowych;

- § 3 ust 4 – zasady przeliczania na walutę spłaty kredytu są następujące:

- w przypadku spłaty kredytu w złotych spłata następuje w równowartości kwot wyrażonych w walucie obcej, przy czym do przeliczeń wysokości rat kapitałowo-odsetkowych spłacanego kredytu stosuje się bezgotówkowy kurs sprzedaży danej waluty według ostatniej tabeli kursów obowiązującej w Banku w dniu spłaty,

- spłata zaległej raty kapitałowo-odsetkowej wykonywana jest z datą wpływu środków, przy czym w przypadku kredytów denominowanych lub indeksowanych, spłacanych w złotych w równowartości kwot wyrażonych w walucie obcej, do przeliczeń spłacanej zaległej kwoty, stosuje się bezgotówkowy kurs sprzedaży danej waluty według ostatniej tabeli kursów obowiązującej w Banku w dniu spłaty;

- § 3 ust. 4 – w przypadku kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej, gdy uruchomienie środków następuje w złotych, Bank stosuje do przeliczenia zadłużenia bezgotówkowy kurs kupna danej waluty według obowiązującej tabeli kursów ustalany zgodnie z zasadami określonymi w ust. 3 i 4;

- § 4 – w przypadku kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty innej niż polska wprowadza się dodatkowo następujące zasady dotyczące spłat:

1) gdy kwota do dyspozycji na rachunku obsługi kredytu jest niewystarczająca na pobranie raty kapitałowo-odsetkowej lub gdy powstała zaległość, wówczas Bank na podstawie pełnomocnictwa pobierze pozostałą część raty ze złotowego rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub z rachunku walutowego,

2) spłata kredytu w złotych następuje w równowartości kwot wyrażonych w walucie obcej, przy czym do przeliczeń wysokości rat kapitałowo-odsetkowych spłacanego kredytu stosuje się bezgotówkowy kurs sprzedaży danej waluty według ostatniej tabeli kursów obowiązującej w Banku w dniu spłaty ustalany zgodnie z zasadami określonymi w § 3 ust. 3 i 4,

3) w przypadku, gdy kredytobiorca wskaże w (...) walutę kredytu jako walutę spłaty, a dokona wpłaty na rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy lub (...) w złotych z dyspozycją na spłatę raty, Bank zrealizuje dyspozycję zgodnie z kolejnością opisaną w punkcie 1 w sposób określony w punkcie 2,

4) w przypadku deklaracji spłaty w walucie kredytu kredytobiorca poza sposobami określonymi w umowie może dokonać spłaty również przelewem bankowym bezpośrednio na walutowy rachunek obsługi kredytu lub na rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy w walucie wskazany w (...) lub porozumieniu.

/ dowód: porozumienie z dnia 15.02.2012 r. – k. 118-119 /

Po zawarciu porozumienia powodowie rozpoczęli spłatę rat kredytu bezpośrednio we frankach szwajcarskich.

/ dowód: zeznania powoda B. Ś. (1) – e-protokół z dnia 27.11.2020 r. 00:02:32-

00:18:58 k. 378-379 i 381 /

Na podstawie uchwał walnych zgromadzeń akcjonariuszy podjętych dnia 24.06.2014 r. oraz dnia 26.06.2014 r. (...) S.A. przejęła (...) S.A. w trybie art. 492 § 1 pkt 1 ksh.

/ dowód: odpis z Krajowego Rejestru Sądowego nr (...) – k. 77-84 /

Powodowie spłacili na rzecz (...) S.A. w G., następnie (...) S.A. w W. tytułem spłaty odsetek i kapitału:

- w okresie od dnia 15.05.2008 r. do dnia 15.03.2012 r. oraz 13.11.2015 r. – 102.578,58 PLN,

- w okresie od dnia 16.04.2012 r. do dnia 13.11.2015 r. oraz od dnia 15.12.2015 r. do dnia 15.02.2018 r. – 39.977,57 CHF.

/ dowód: zaświadczenie z dnia 12.03.2018 r. – k. 37-44 /

Pismem z dnia 25.01.2018 r. powodowie skierowali do pozwanego Banku reklamację dotyczącą umowy kredytu nr (...) z dnia 25.04.2008 r. z uwagi na zamieszczenie w niej niedozwolonych oraz niejasnych klauzul umownych, co w rezultacie budzi uzasadnioną obawę co do ważności umowy. Wskazali, że domagają się zwrotu dokonanej nadpłaty oraz ustalenia dalszych spłat kredytu po takim kursie, po którym dokonano przeliczenia wypłaconego kredytu (traktowanego zatem jako kredytu złotowego).

W odpowiedzi z dnia 12.02.2018 r. pozwany Bank wskazał, że przedmiotowa umowa kredytu realizowana jest w sposób prawidłowy, a twierdzenia i argumenty podnoszone w piśmie abstrahują od warunków umowy kredytu i otoczenia prawnego, w którym umowa ta została zawarta i jest wykonywana.

/ dowód: pismo z dnia 25.01.2018 r. – k. 52-55; pismo z dnia 12.02.2018 r. – k. 56-58 /

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługuje na uwzględnienie praktycznie w całości.

Powodowie dochodzą zwrotu świadczenia nienależnego spełnionego w wykonaniu – nieważnej w ich ustalenia nieważności umowy kredytu (...) zawartej dnia 25.04.2008 r. z poprzednikiem prawnym pozwanego (...) S.A.

Sąd dokonał ustaleń stanu faktycznego sprawy na podstawie przedłożonych przez strony dokumentów oraz zeznań powoda.

Zeznania świadka M. G. (k 347-349) nie wniosły niczego istotnego do sprawy, świadek nie kojarzyła powodów ani czynności wykonywanych w związku z zawartą przez nich umową kredytu. Sąd pominął dowód z zeznań świadka K. M., która nie stawiała się na rozprawę dnia 04.02.2020 r. ani też nie złożyła zeznań na piśmie. Sąd ostatecznie podejmował próby doręczenia pod adresami wskazywanymi kolejno przez pełnomocnika pozwanego, jednakże

świadek konsekwentnie nie podejmowała korespondencji. Mając na uwadze zeznania świadka G.-G., można założyć, iż również K. M. nie podałyby szczegółów dotyczących umowy powodów. W takiej sytuacji należało uznać, że dowód zmierzałby do przedłużenia postępowania ponad niezbędną miarę, co zgodnie z art. 235² § 1 pkt 5 kpc uzasadnia jego pominięcie. Następnie Sąd oddalił wnioski dowodowe pozwanego dotyczące zeznań świadków Ł. R. i J. S., uznając je – pierwszy za zbędny dla rozstrzygnięcia oraz spóźniony – art. 235² § 1 pkt 2 i 5 kpc, drugi za zbędny dla rozstrzygnięcia sprawy – art. 235² § 1 pkt 2 kpc. Jeżeli chodzi o Ł. R., to jego nazwisko widnieje pod wnioskiem kredytowym powodów złożonym przez pełnomocnika pozwanego z odpowiedzią na pozew (k. 107-109), czyli już na etapie odpowiedzi na pozew dowód był znany pozwanemu i mógł zostać od razu zgłoszony. Dodatkowo pełnomocnik pozwanego został zobowiązany do zgłoszenia wszelkich wniosków dowodowych w terminie 21 dni postanowieniem z dnia 09.08.2018 r. k. 164), doręczonym dnia 20.08.2018 r. (k. 167). Termin do zgłoszenia wniosków dowodowych upłynął zatem dnia 10.09.2018 r. Niezasadne jest twierdzenie, że potrzeba powołania świadka wynikała z przesłuchania powoda. Z kolei na udział świadka J. S. w procedurze zawarcia umowy kredytu z powodami nic nie wskazuje, nie przyjmowała ona wniosku kredytowego ani też – jak M. G. – nie reprezentowała Banku przy zawarciu umowy kredytu. Nie ma znaczenia, czy J. S. obsługiwała innych klientów i wedle jakich reguł.

Sąd pominął także dowody z opinii biegłych wnioskowane przez obie strony, uznając, iż przeprowadzenie takich dowodów jest zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem ocena ważności umowy kredytu z dnia 25.04.2008 r. lub abuzywności jej postanowień to ocena prawna leżąca wyłącznie w gestii Sądu, zaś wysokość świadczeń spełnionych przez powodów wynika z przedłożonych przez obie strony dokumentów, zestawień, historii rachunku kredytowego, itp.

Podstawę prawną zgłoszonych przez powodów roszczeń stanowią przepisy art. 410 § 1 i 2 kc w zw. z art. 405 kc.

Ocena ważności umowy z dnia 22.08.2008 r. wymaga odniesienia się do ogólnych reguł stosunku kredytu bankowego.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997 r. – Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Natomiast według art. 69 ust. 2 pr. bank. umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

1) strony umowy;

2) kwotę i walutę kredytu;

3) cel, na który kredyt został udzielony;

4) zasady i termin spłaty kredytu;

4a) w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu;

5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany;

6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu;

7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu;

8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych;

9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje;

10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Ponadto stosownie do art. 69 ust. 3 pr. bank. w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo-odsetkowych oraz dokonać przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w tej walucie; w tym przypadku w umowie o kredyt określa się także zasady otwarcia i prowadzenia rachunku służącego do gromadzenia środków przeznaczonych na spłatę kredytu oraz zasady dokonywania spłaty za pośrednictwem tego rachunku.

Prawo bankowe nie definiuje pojęć kredytu indeksowanego i kredytu denominowanego. Charakter tych umów wykształcił się w praktyce obrotu. Kredyt denominowany oznacza kredyt wyrażony w walucie obcej (w tym wypadku CHF), którego wartość podlega przeliczeniu na złote polskie według kursu z dnia wydania decyzji kredytowej, z dnia zawarcia umowy, z dnia wypłaty (uruchomienia) kredytu albo z innej jeszcze daty; wartość wyrażona w walucie obcej stanowi podstawę do ustalenia wysokości rat spłaty kredytu wskazywanych w harmonogramach płatności, które to raty z kolei każdorazowo podlegają przeliczeniu na złote polskie według kursu z dnia płatności raty, z dnia poprzedzającego dzień płatności raty albo z innej jeszcze daty.

Regulacje dotyczące kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej zostały wprowadzone do art. 69 ust. 2 pkt 4a i ust. 3 pr. bank. z dniem 26.08.2011 r. na mocy ustawy z dnia 26.07.2011 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 165, poz. 984 – tzw. ustawy antyspreadowej). Nie oznacza to jednak, iż przed tą datą zawarcie umowy kredytu tego rodzaju było niedopuszczalne. Przeciwnie, możliwość zawarcia umowy kredytu zawierającej tego rodzaju postanowienia mieściła się w ramach ogólnej swobody kontaktowania przewidzianej w art. 353¹ kc (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29.04.2015 r., V CSK 445/14; z dnia 22.01.2016 r., I CSK 1049/14).

Łącząca strony umowa kredytu z dnia 25.04.2008 r. nie jest nieważna tylko dlatego, że jej przedmiotem jest kredyt denominowany do CHF. Natomiast można dopatrzeć się wadliwości tej umowy z uwagi na wadliwość jej konkretnych postanowień.

Jak wynika z art. 69 ust. 1 pr. bank., essentialia negotii umowy kredytu stanowią: oddanie przez bank do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie ściśle określonej kwoty środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel oraz zobowiązanie kredytobiorcy do korzystania z oddanych do dyspozycji środków pieniężnych na warunkach określonych w umowie, do zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz do zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Umowa kredytu stanowi odrębny typ umowy nazwanej. Jest to umowa konsensualna, dwustronnie zobowiązująca, odpłatna. Istotą kredytu jest oddanie środków pieniężnych do dyspozycji kredytobiorcy (co odróżnia kredyt od pożyczki pieniężnej polegającej na przeniesieniu środków pieniężnych na własność) oraz konieczność określenia celu umowy (w przypadku pożyczki wobec przeniesienia własności cel nie ma znaczenia). Uwzględniając powyższe, należy ocenić łączącą strony umowę kredytu z dnia 25.04.2008 r.

Według § 1 ust. 1 tej umowy (...) S.A. udzielił powodom kredytu denominowanego w złotych w kwocie stanowiącej równowartość 222.610,71 CHF. Wypłata kredytu miała nastąpić w złotych, w kwocie stanowiącej równowartość wypłacanej kwoty wyrażonej w walucie obcej (§ 11 ust. 2 (...)). Z kolei spłata kredytu miała nastąpić również w złotych w równowartości kwot wyrażonych w walucie obcej (§ 13 ust. 7 (...)). Powołane postanowienia wskazują zatem, że strony zawarły umowę, mocą której Bank zobowiązał się przekazać do dyspozycji powodów nieokreśloną kwotę złotych polskich stanowiącą równowartość określonych w umowie franków szwajcarskich. Wartość ta miała zostać ustalona przy zastosowaniu kursu kupna (aktualna tabela kursów) obowiązującego w Banku w dniu wypłaty środków (§ 11 ust. 3 (...)). Tak skonstruowana umowa nie nosi cech umowy kredytu oznaczonych w art. 69 ust. 1 prawa bankowego, a w konsekwencji jest nieważna na podstawie art. 58 § 1 kc.

Przede wszystkim brak jest w istocie jednoznacznego i stanowczego określenia w umowie sumy pieniężnej oddanej do dyspozycji kredytobiorcy. Z jednej strony bowiem umowa stanowi o udzieleniu kredytu w złotych polskich, ale suma kredytu w walucie polskiej nie została wskazana. Z drugiej strony umowa określa sumę kredytu jako równowartość sumy wyrażonej we frankach szwajcarskich, ale sama w sobie nie określa daty przeliczenia, tylko w ogólnych warunkach odsyła do określenia tej równowartości w dniu wypłaty środków z kredytu, czyli do daty w istocie w umowie kredytu nieskonkretyzowanej.

Zachodzi zatem istotna i zasadnicza sprzeczność pomiędzy określeniem kredytu jako udzielonego w złotych polskich a oznaczeniem przedmiotu umowy kredytu, jakim jest oddanie do dyspozycji kredytobiorcy oznaczonej sumy pieniężnej. Wbrew stanowisku zaprezentowanemu w odpowiedzi na pozew sumą tą nie była suma 222.610,71 CHF. (...) S.A. takiej kwoty nie wypłacił ani deweloperowi (...) sp. z o.o. we W. ani powodom.

Nie jest też prawdą, jak podniósł pozwany, że powodowie wystąpili o kredyt w CHF. Powodowie wskazali we wniosku kredytowym, że ubiegają się o udzielenie im kredytu w kwocie 460.960 zł (Część II.1 wniosku kredytowego), z czego 437.960 zł przeznaczone było do wypłaty na rzecz dewelopera, zaś 23.000 zł na rzecz powodów.

Z umowy kredytu nie wynika jednakże, według jakiego kursu (z jakiej daty) zostało dokonane przeliczenie wnioskowanej przez powodów sumy w PLN na sumę w CHF. Kurs ten wynosił 2,0707.

W sytuacji, gdy wartość kredytu wyrażona została we franku szwajcarskim, natomiast wypłata kredytu oraz realnie spłacane raty opiewały na wartości w złotych polskich, kredytobiorca nigdy nie spłaca nominalnej kwoty kredytu, bowiem z uwagi na różnice kursowe zawsze będzie to inna kwota, co więcej, podlegająca stałej zmianie przy każdej zmianie harmonogramu płatności. Cecha ta stanowi znaczące odejście od ustawowej konstrukcji kredytu, której elementem przedmiotowo istotnym jest obowiązek kredytobiorcy dokonania zwrotu otrzymanej od banku sumy pieniężnej.

W ocenie Sądu nie zachodziły żadne okoliczności uniemożliwiające dokonanie w umowie przeliczenia walutowego według stanu z dnia zawarcia umowy i wskazanie sumy kredytu w obu walutach, tj. CHF i PLN.

Następnie należy podzielić argumentację powodów w zakresie abuzywnego charakteru postanowień umowy kredytu, w szczególności postanowień § 1 ust. 1 (...), § 2 ust. 2 (...), § 7 ust. 6 (...), § 11 ust. 2 i 3, § 13 ust. 7 (...).

Zgodnie z art. 385¹ § 1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy; nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Przepis art. 385¹ § 2 kc wskazuje, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Wreszcie stosownie do art. 385² kc oceny zgodności postanowienia z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

Nie budzi wątpliwości fakt, iż powodowie, zawierając umowę o kredyt hipoteczny z (...) S.A., występowali w charakterze konsumentów w rozumieniu art. 22⁽¹⁾ kc, albowiem zaciągnęli kredyt w celu zakupu lokalu przeznaczonego na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych.

Powodowie wykazali także – poprzez zeznania B. Ś. (2) – że postanowienia umowy o kredyt (...), ukształtowanej z użyciem wzorca pochodzącego od tego Banku (Części ogólnej umowy), nie zostały z nimi indywidualnie uzgodnione, w szczególności w zakresie dotyczącym klauzul przeliczeniowych.

W ocenie Sądu, za rażąco sprzeczne z interesem konsumenta oraz sprzeczne z dobrymi obyczajami należy uznać posługiwanie się przez (...) S.A. po pierwsze kursami kupna/sprzedazy CHF ustalany jednostronnie przez Bank,

pochodzącymi z jego Tabeli kursów, po drugie zaś różnymi kursami dla różnych przeliczeń, o czym stanowią przywołane zapisy (...).

Kurs zakupu i sprzedaży ustalany był przez Bank, który nie wskazał ani w samej umowie kredytu ani w jej ogólnych warunkach metody wyliczania tych kursów, poddającej się weryfikacji. Miernik waloryzacji stosowany do przeliczenia świadczenia pieniężnego winien mieć charakter obiektywny, niezależny od woli jednej ze stron. Natomiast mechanizm ustalania przez bank kursów waluty, pozostawiający bankowi swobodę, jest w sposób oczywisty sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22.01.2016 r., I CSK 149/14, OSNC 2016/11/134). Nawet, jeżeli tabele kursowe były sporządzane na podstawie wyjściowych danych transakcyjnych z rynku międzybankowego, niezależnych od banku (np. poprzez system Reuters), to i tak metody ustalania kursów nie były uzgadniane w ramach indywidualnych, jednostkowych umów.

W dacie uruchomienia kredytu Bank stosował kurs kupna waluty według Tabeli kursów z dnia wypłaty środków, zaś w dacie spłaty rat kapitałowo-odsetkowych stosował kurs sprzedaży

waluty według Tabeli kursów z dnia spłaty. Zastosowanie innego kursu dla przeliczenia kredytu uruchamianego – kursu kupna oraz innego kursu dla przeliczenia kredytu spłacanego – kursu sprzedaży prowadzi do uzyskania przez Bank dodatkowej korzyści finansowej wynikłej z różnicy między tymi kursami. Na tym polega istota tzw. spreadu walutowego. Na potrzeby przeliczenia kredytu do waluty obcej należało przyjąć kurs ustalany według tej samej jednolitej metody – albo każdorazowo kurs kupna, albo każdorazowo kurs sprzedaży albo jakąś postać kursu uśrednionego lub kursu niezależnego od stron umowy, np. kursu ogłoszanego przez NBP z dnia zawarcia umowy oraz z dnia płatności kolejnej raty kredytu. Rozbieżność stosowanych kursów stanowi korzyść wyłącznie dla banku udzielającego kredytu, a nie dla kredytobiorcy będącego konsumentem. Sytuacje tego rodzaju legły zresztą u podstaw dokonania nowelizacji prawa bankowego ustawą tzw. antyspreadową z dnia 26.07.2011 r.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że w aktualnym orzecznictwie sądowym prezentowany jest pogląd, iż klauzule przeliczeniowe zawarte w umowach kredytów indeksowanych lub denominowanych do CHF dotyczą głównych świadczeń stron, jako że określają zobowiązanie banku do wypłaty kredytu oraz zobowiązanie kredytobiorcy do jego spłaty, wobec czego – w sytuacji nieprecyzyjnego określenia tychże świadczeń na skutek eliminacji klauzul niedozwolonych umowę kredytu zawierającą takie postanowienia należy postrzegać jako nieważną. Stanowisko takie dotyczy w szczególności oceny umów kredytów typu (...) zawieranych z poprzednikiem prawnym pozwanego – (...) S.A. w G. (por. wyroki: Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 19.06.2019 r., I ACa 250/19; Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 07.11.2019 r., I ACa 1296/18; Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 19.10.2020 r., XII C 258/20; Sądu Okręgowego w Warszawie: z dnia 20.12.2019 r., XXV C 2120/19; z dnia 29.10.2019 r., III C 1284/18, i z dnia 03.07.2018 r., III C 1575/16; Sądu Okręgowego we Wrocławiu: z dnia 20.12.2019 r., XII C 324/18; z dnia 14.02.2020 r., XII C 1582/18; z dnia 16.06.2020 r., XII C 592/18).

Reasumując powyższe, usprawiedliwione jest stanowisko powodów co do nieważności umowy kredytu (...) nr (...) z dnia 25.04.2008 r.

Nie ma w istocie znaczenia, jak powodowie traktowali i postrzegali ryzyko związane ze zmianami kursów walut. Nie ulega wątpliwości, że kursy walut podlegają zmianom, zarówno wzrostom, jak i spadkom. Umowa z dnia 25.04.2008 r. nie zawiera jednakże żadnych mechanizmów chroniących powodów przed znaczącą zmianą kursów, powodującą, że po 10 latach od zawarcia umowy zobowiązanie utrzymuje się na zbliżonym czy nawet wyższym poziomie.

Pozwany powołał się na dołączoną do odpowiedzi na pozew Informację o ryzyku kursowym (k. 112-115), tyle że chodzi o instrukcję (...) S.A. z lipca 2006 r., natomiast kredyt został powodom udzielony przez poprzednika prawnego pozwanego – (...) S.A., czyli wskazana informacja nie mogła znaleźć zastosowania.

Zgodnie z art. 405 kc w zw. z art. 410 § 1 kc kto spełnił świadczenie nienależne, obowiązany

jest do jego zwrotu. Zgodnie zaś z art. 410 § 2 kc świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

W konsekwencji stwierdzenia nieważności umowy kredytu powodowie mogą domagać się zwrotu świadczenia nienależnie spełnionego w wykonaniu tejże umowy, tj. zwrotu kwot przekazanych pozwanemu Bankowi i jego poprzednikowi prawnemu tytułem spłaty kredytu.

Wysokość tych należności podana w pozwie odpowiada sumie spłat wykazanych zaświadczeniem Banku z dnia 12.03.2018 r. Na rzecz powodów należało zatem zasądzić 102.578,58 zł oraz 39.977,57 CHF. Powodowie nie są jednak wierzycielami solidarnymi, albowiem solidarność wierzycieli musi wynikać z wyraźnego przepisu prawa. Tymczasem ani przepisy kodeksu cywilnego ani prawa bankowego nie czynią małżonków dochodzących zwrotu świadczeń nienależnych wierzycielami solidarnymi.

Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut zatrzymania zgłoszony w piśmie pozwanego z dnia 10.09.2018 r. Umowa kredytu nie jest umową wzajemną w rozumieniu art. 496 kc i 497 kc. Jest to umowa dwustronnie zobowiązująca i odpłatna, ale świadczenie kredytobiorcy nie jest ekwiwalentem świadczenia kredytodawcy, jak cena sprzedaży czy wynagrodzenie za wykonanie usługi. Kredytobiorca zwraca otrzymane do jego dyspozycji środki pieniężne, nie zaś spełnia w zamian za nie innego rodzaju świadczenie. W sprawach o zwrot świadczenia z kredytu nie znajduje zastosowania prawo zatrzymania przewidziane w przywołanych przepisach (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 04.12.2019 r., I ACa 442/18).

Zobowiązanie do zwrotu świadczenia nienależnego należy do tzw. zobowiązań bezterminowych, w których termin spełnienia świadczenia nie jest z góry oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, wobec czego spełnienie winno nastąpić niezwłocznie po wezwaniu do wykonania zgodnie z art. 455 kc. Niezwłoczne spełnienie świadczenia pieniężnego w rozumieniu art. 455 kc oznacza za reguły spełnienie go w terminie 14 dni (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.05.1991 r., II CR 623/90; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 20.03.2012 r., I ACa 191/11).

Powodowie zażądali odsetek za opóźnienie należnych na podstawie art. 481 § 1 kc od dnia wniesienia pozwu. Nie wykazali jednak, aby przed wystąpieniem na drogę sądową wezwali pozwanego do zwrotu dochodzonych kwot. Reklamacja z dnia 25.01.2018 r. nie zawiera wskazania konkretnych kwot żądanych tytułem zwrotu nadpłaty kredytu. W takiej sytuacji za skuteczne wezwanie do zapłaty należy uznać dopiero doręczenie pozwanemu odpisu pozwu, co nastąpiło dnia 27.05.2018 r. (k. 86). Zatem odsetki za opóźnienie w zapłacie przypadają powodom od dnia 01.06.2018 r.

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako nieusprawiedliwione.

Powództwo zostało uwzględnione praktycznie w całości, co oznacza przyznanie powodom zwrotu kosztów procesu w pełnym zakresie na podstawie art. 100 zd. drugie kpc. Koszty te obejmują: opłatę od pozwu – 1.000 zł, wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – 10.800 zł, opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, tj. łącznie 11.817 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.